

Leerplicht Jaarverslag

Jaarverslag 2024-2025

Gemeente Borne

Gemeente Hengelo

Inhoud

1. Inleiding 3
Begrippenlijst 4

2. Leerplicht (4-18 jaar) 5
Voor wie? 5
Aantal leerplichtigen 5
Waarom? 5
Rol van de leerplichtambtenaar 5
Werkwijze Methodisch Aanpak Schoolverzuim (MAS) 5
Wat hebben we gedaan? 5
Doorkijkje schooljaar 2025-2026 6
Casus van een Leerplichtambtenaar 6

2.1 Verzuim in Twente 8
Toelichting op de cijfers 8
Cijfers verzuim 8
Preventie 9
Preventie 9
Schoolaanwezigheid 9
Samenwerking Leerplicht - Doorstroompunt - ROC van Twente 10
Thuiszitters 10
Landelijke Ontwikkelingen thuiszitters 10
Thuiszitters regio Twente 10
Optreden vanuit juridisch kader 10

2.2 Verlof en vrijstelling 11
Verlof 11
Vrijstelling van de inschrijvingsplicht 11

2.3 Regionale en landelijke ontwikkelingen 12
Landelijke ontwikkeling: van leerplicht naar leerrecht? 12
Passend onderwijs 12
Wet van school naar duurzaam werk 13
Nieuwkomersonderwijs 13
Nationaal Programma Onderwijs 13

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag Leerplicht over het schooljaar 2024-2025 van de gemeenten Hengelo en Borne. Sinds het schooljaar 2008-2009 verzorgt de gemeente Hengelo ook de naleving en handhaving van de Leerplichtwet voor de gemeente Borne. Dit verslag richt zich uitsluitend op leerplicht: de wettelijke verplichting tot onderwijsdeelname en de aanpak van schoolverzuim.

De uitvoering van leerplicht vindt plaats in nauwe samenwerking met het Doorstroompunt regio Twente, dat zich richt op een sluitende aanpak voor jongeren in het onderwijs.

De gemeenten Hengelo en Borne willen jongeren alle kansen bieden om hun talenten te ontwikkelen en hun mogelijkheden optimaal te benutten. Een succesvolle schoolloopbaan is daarbij cruciaal. De meeste jongeren doorlopen hun schooltijd zonder grote problemen, maar dat geldt niet voor iedereen. Schoolverzuim, spijbelen of frequent te laat komen zijn vaak eerste signalen dat een jongere dreigt uit te vallen. Dit kan al beginnen op de basisschool.

Het ontbreken van onderwijsdeelname heeft vaak negatieve gevolgen op andere leefgebieden. Het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim is daarom een kerntaak van de leerplichtambtenaren. Scholen hebben hierbij een belangrijke signaleringsfunctie en moeten leerplicht zo vroeg mogelijk betrekken bij de eerste signalen van verzuim.

Leerplicht zet zich dagelijks in om schoolaanwezigheid te stimuleren, thuiszitten tegen te gaan en jongeren te begeleiden naar een positieve, zelfstandige toekomst. Samenwerking met jongeren zelf, ouders, scholen en ketenpartners is hierbij essentieel. Elke jongere heeft zijn of haar eigen verhaal; daarom bieden we maatwerkoplossingen en zetten we passende interventies in. Wanneer onderwijs niet mogelijk is, zetten we in op ondersteuning richting arbeidsmarkt, andere vormen van participatie, zorg en/of hulpverlening.

In dit verslag vindt u:
- Actuele cijfers over schoolverzuim binnen Hengelo en Borne
- Informatie over wetgeving en kaders waarbinnen leerplicht wordt uitgevoerd
- Ontwikkelingen en samenwerking binnen de regio Twente

Begrippenlijst

Definities Leerplicht

Absoluut schoolverzuim: Een leerplichtig kind staat niet ingeschreven op een school of onderwijsinstelling en heeft geen vrijstelling gekregen.

Luxe verzuim: Leerplichtige kinderen worden thuisgehouden uit luxe overwegingen zoals een vakantie of een uitstapje met het gezin en er is geen toestemming verleend door de directeur of de leerplichtambtenaar.

Relatief schoolverzuim: Verzuim van 16 uur gedurende een aaneengesloten periode van vier weken zonder geldige reden. Dit verzuim moet door scholen wettelijk gemeld worden bij DUO. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

Overig verzuim: Alle overige verzuim, dat minder is dan 14 uur in vier weken. Het gaat hierbij om veelvuldig te laat komen of spijbelen, verzuim gerelateerd aan (vermoedelijk) achterliggende problematiek en ziekte verzuim. De school kan hier een melding van maken, maar is dit wettelijk niet verplicht. Vanuit leerplicht vragen wij de scholen dit verzuim wel te melden, omdat er dan in een vroegtijdig stadium interventies ingezet kunnen worden. Regio Twente heeft afgesproken dat ook de jongeren die aangemeld zijn voor spreekuren en uit de schoolaanwezigheid opvallen onder overig verzuim op te pakken.

Samenwerkingsverband: Een samenwerkingsverband zorgt ervoor dat ieder kind dat dit nodig heeft extra hulp krijgt of naar een speciale school kan gaan. De reguliere scholen en het speciaal onderwijs in het samenwerkingsverband spreken samen af hoe ze dat regelen.

Thuiszitter; "Een leerplichtige die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan vier weken verzuimt.

Zorgleerlingen; zijn leerplichtige jongeren bij wie sprake is van structurele of meervoudige problematiek op één of meerdere leefgebieden.

Zorggezinnen; zijn gezinnen waarin sprake is van meervoudige of complexe problematiek binnen de thuissituatie, die invloed heeft op de schooldeelname, ontwikkeling en aanwezigheid van de leerplichtige jongere(s).

Schoolaanwezigheidskaart; De schoolaanwezigheidskaart is een instrument waarmee scholen systematisch de aanwezigheid en onderwijstijd van alle leerlingen registreren, met als doel vroegtijdig signaleren van verzuim, inzicht krijgen in schooldeelname, en gerichte interventies mogelijk maken op school-, groeps- en leerlingniveau.

2. Leerplicht (4-18 jaar)

Voor wie?

Vanaf hun vijfde jaar moeten kinderen in Nederland verplicht naar school. Tot zij 16 jaar zijn geldt de Leerplichtwet. Direct aansluitend gaat de kwalificatieplicht gelden voor alle jongeren die dan nog geen 18 jaar zijn en geen startkwalificatie hebben. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo-niveau 2 of een daaropvolgend niveau. Ouders, voogden of verzorgers hebben de verplichting ervoor te zorgen dat kinderen vanaf 5 jaar staan ingeschreven bij een school en de school regelmatig bezoeken. In de praktijk gaan de meeste kinderen met 4 jaar naar school.

Aantal leerplichtigen

	Schooljaar 2023/2024	Schooljaar 2024/2025
Hengelo	10.712	10.478
Borne	3.696	3.694

Waarom?

We willen dat jongeren kennis en vaardigheden ontwikkelen die zij later nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven. Leerplicht draagt hieraan bij door het recht op onderwijs te waarborgen voor alle jongeren van 5 tot 18 jaar. Wanneer jongeren regelmatig of langdurig afwezig zijn, kan dit reden zijn tot zorg. Schoolafwezigheid is vaak een signaal van achterliggende problematiek van de jongeren zelf, het gezin en/of op school.

Rol van de leerplichtambtenaar

Het accent van de leerplichtambtenaar ligt op de maatschappelijke zorgtaak: die ruimte biedt voor een ondersteunende, begeleidende of verwijzende rol. Leerplicht heeft regelmatig met zorggezinnen te maken. Schoolafwezigheid en voortijdig schoolverlaten kennen vaak een onderliggende oorzaak zoals problemen in de thuissituatie, gezondheidsproblemen, financiële problemen. Rondom 'zorggezinnen' wordt regelmatig een MDO (multidisciplinair overleg) georganiseerd, waarbij leerplicht in samenwerking met betrokken ketenpartners de problematiek op meerdere leefgebieden inventariseert. Door deze integrale aanpak en het opstellen van een Plan van Aanpak streven zij ernaar deze jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen en schoolgang te continueren e/o bevorderen.

Daarnaast ligt het accent op de preventieve taak: gericht op het voorkomen van schoolafwezigheid. Hierbij valt te denken aan het geven van voorlichting op scholen, deelname aan het Schoolaanwezigheid team (SAT) en het voeren van preventieve (verzuim) spreekuren met jongeren.

De repressieve taak: wanneer vanuit de maatschappelijk zorgtaak het schoolverzuim in vrijwillig kader niet wordt opgelost of bij jongeren de motivatie hiervoor ontbreekt kan leerplicht ouders en/of jongeren vanaf 12 jaar oproepen voor een (waarschuwend) gesprek, opmaken van een proces-verbaal of doorverwijzen voor een taakstraf naar Halt. Welk instrument wordt ingezet is afhankelijk van het soort schoolafwezigheid, het aantal uren en de situatie.

Werkwijze Methodisch Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Bij de aanpak van schoolverzuim is het belangrijk dat snel stappen worden gezet om (langdurige) schooluitval te voorkomen. Een eenduidige aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase helpt daarbij. Deze aanpak is beschreven in de landelijke Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). De MAS beschrijft in een stappenplan vier routes bij meldingen van ongeoorloofd verzuim: vrijwillige jeugdhulp, HALTstraf, dwang in civielrechtelijk kader of dwang in strafrechtelijk kader. Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp voorop.
In 2017 is de MAS ontwikkeld door Stichting Halt, Ingrado, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming in samenwerking met het werkveld.
Het doel van de aanpak is:

- Terug/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma.
- Vroegtijdig inzet van (jeugd) hulpverlening.
- Ketensamenwerking en daarmee een effectievere aanpak van schoolverzuim.
- Maatwerk. De aanpak is licht waar het kan en zwaarder waar het nodig is.

De leerplichtambtenaren Hengelo en Borne werken op basis van de MAS. In 2025 is de MAS gewijzigd en geactualiseerd.

Wat hebben we gedaan?

In het schooljaar 2024-2025 is blijvend ingezet op preventie, samenwerking met ketenpartners en ondersteunen van kwetsbare jongeren. Als er afstemming nodig is, zijn er korte lijnen tussen Jeugd en Gezin (jeugdregisseurs van Hengelo en jeugdconsulenten van Borne) en Leerplicht.

- Van belang is dat scholen in een vroegtijdig stadium schoolafwezigheid en zorgen melden, zodat tijdig passende acties ingezet kunnen worden door leerplicht.
- Gesprekken met leerlingen, een goede samenwerking met de scholen en de nauwe samenwerking met de doorstroomcoaches zorgt ervoor dat we op een goede manier preventief kunnen werken.
- Er zijn korte lijnen met andere domeinen bij problemen op meerdere leefgebieden.
- Op een aantal scholen en opvanglocaties voor nieuwkomers geven leerplichtambtenaren voorlichting aan ouders over de Leerplichtwet.
- In Hengelo is aansluiting gezocht bij de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Verschillende projecten voor jongeren (zoals Möllerswerf, Studio 15, School's cool) zijn bezocht zodat voor leerplichtambtenaren meer inzichtelijk wordt welk aanbod er voor jongeren is.
- Leerplichtambtenaren houden preventieve spreekuren op scholen. Als leerlingen hebben verzuimd worden zij na een aantal keren naar het spreekuur verwezen.
- Vanaf het schooljaar 2024-2025 wordt er door leerplicht op een andere manier geregistreerd. Hier wordt ook op

gestuurd. Zo wordt voor deelname aan het spreekuur een officiële DUO melding gedaan (dit was voorheen niet het geval). Ook worden langdurig verzuim meldingen zoals ziekte vanaf schooljaar 2024-2025 gemeld in het kader van schoolaanwezigheid. De verwachting was dat er hierdoor meer overig verzuim meldingen komen. Dit is ook het geval, wat als een positieve ontwikkeling wordt gezien. Zo zijn jongeren eerder officieel bij leerplicht in beeld.

- Dit schooljaar is de schoolaanwezigheidskaart bij VO-scholen geïmplementeerd. Afspraak is dat het verzuim eerder wordt gemeld. Dit leidt tot meer meldingen, die kunnen worden opgepakt tijdens het spreekuur van de leerplichtambtenaar op school.
- De schoolaanwezigheidsteams (SAT) hebben zich afgelopen schooljaar in positieve zin ontwikkeld. Het schoolaanwezigheidsteam heeft meer prioriteit gekregen. Scholen zijn zich steeds meer bewust van hoe een SAT werkt en dat dit positief bijdraagt aan een preventieve manier van werken. Een SAT houdt zich bezig met de registratie en vroegsignalering van al het verzuim binnen de school ten behoeve van monitoring en methodische analyse van de schoolaanwezigheid. Is het verzuim in kaart, dan opent dat de deur naar aanbevelingen op zowel school- en groepsniveau om schoolaanwezigheid te bevorderen, als op leerling niveau om gerichte interventies in te zetten.
- Langdurige schoolafwezigheid begint dikwijls bij ziekte verzuim. Leerplichtambtenaren zijn hier alert op en maken hierover in samenwerking met de scholen en jeugdartsen afspraken. Leerplicht, scholen en onderwijs werken intensief samen om (geoorloofd) schoolafwezigheid vroegtijdig in beeld te krijgen en voortijdig school uitval te voorkomen. Het ziekmelden, in combinatie met te laat komen en spijbelen is veel beter in beeld door het SAT. Er is nu een beter overzicht wat het totale verzuim is en waar risico's liggen. De focus ligt nu meer op aanwezigheid in plaats van op verzuim. De manier waarop data wordt geïnterpreteerd en in welke context dit wordt gezien is hierbij van belang. Dit vraagt nog wel om een duidelijke sturing en doorontwikkeling.
- De Zorg Advies Teams (ZAT) zijn nagenoeg verdwenen en allemaal opgevolgd door een SAT.
- De Leerplichtwet geldt ook voor Oekraïense leerlingen. Ook onder deze doelgroep is er dit jaar nog sprake van verzuim. Hier zijn wel structurele preventieve interventies op ingezet in de vorm van voorlichting van Oekraïners en het verspreiden van informerende brieven op de opvanglocaties.
- Iedere leerplichtambtenaar heeft een aantal scholen binnen het voortgezet onderwijs waarvoor hij/zij vast aanspreekpersoon en sparringpartner is. Hij of zij is de schoolcontactpersoon. Schoolcontactpersonen bevorderen de zichtbaarheid van de leerplichtambtenaar en de onderlinge samenwerking. Binnen het basisonderwijs is dit (nog) niet het geval.
- Leerplichtambtenaren volgen twee keer per jaar een actualiteiten dag om hun inhoudelijke kennis actueel te houden.
- Vanaf januari 2025 heeft Hengelo de basisondersteuning in de wijk geregeld. Dit betekent dat ouders worden door verwezen naar Wijkracht, waar dat eerder jeugd en gezin was.

Doorkijkje schooljaar 2025-2026

In november 2025 is de Ambtsinstructie leerplicht-doorstroompunt 2025 geactualiseerd voor Hengelo en Borne. De Ambtsinstructie Leerplicht & Doorstroompunt 2025 beschrijft de werkwijze van de gemeente (leerplichtambtenaar en doorstroomcoach). Volgens artikel 16, lid 4 van de Leerplichtwet 1969 is aan het college van B&W opgedragen een instructie vast te stellen voor de leerplichtambtenaar (en doorstroomcoach). Er is een korte lijn tussen de leerplichtambtenaar en de doorstroomcoach, daarom is ook een aantal werkzaamheden van de doorstroomcoach in de ambtsinstructie beschreven. In de ambtsinstructie staat hoe de wettelijke taken die de gemeente zijn opgelegd moeten worden uitgevoerd. De instructie voor de leerplichtambtenaar en doorstroomcoach beschrijft op heldere wijze de gewenste werkwijze voor het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet en het beleid rondom voortijdig schoolverlaten, passend bij de regionale situatie. Dit biedt handvaten voor de leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches hoe zij hun werk uit moeten voeren. Ook is aangegeven hoe overleg wordt gepleegd met de leerplichtambtenaren in de omliggende gemeenten en met welke instanties bij de uitvoering van de taken moet worden samengewerkt. Doel hiervan is om ervoor te zorgen dat leerplicht het karakter heeft van maatschappelijke zorg.

De leerplichtambtenaren werken conform de Ambtsinstructie leerplicht – Doorstroompunt 2025.

In de gemeente Borne wordt met schoolbesturen, afvaardiging schooldirecteuren en kinderopvangorganisaties gewerkt aan een Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In de LEA is vastgelegd hoe samen wordt gewerkt aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren van 0 tot 15 jaar (kinderopvang tot en met onderbouw voortgezet onderwijs) in gemeente Borne. Er worden inhoudelijke ambities voor de komende jaren en duidelijke afspraken over de gezamenlijke aanpak gemaakt. Deze agenda is het resultaat van een gedeelde visie en inzet van gemeente, kinderopvang, onderwijs en andere lokale partners.
Thema's waarop in wordt gegaan:

- Inclusievere kinderopvang en onderwijs
- Kansengelijkheid en
- Gezonde en weerbare jeugd
- Onderwijshuisvesting

Casus van een Leerplichtambtenaar

Tim, een 16-jarige jongeman, is in 2023 al gezien tijdens een preventief spreekuur. Na dit contact leek er tijdelijk sprake van verbetering. Tim volgde onderwijs op 3 havo-niveau, maar stroomde in schooljaar 2024/2025 af naar vmbo tl, wat een overstap naar een andere school betekende.

Aan het begin van schooljaar 2024 nam vader contact op met leerplicht. Op dat moment lag er nog geen DUO-melding. Vader gaf aan dat Tim werken "fantastisch" vindt en dat hij zich zorgen maakte over de schoolgang en mogelijk toekomstig verzuim. Vader benadrukte dat Tim niet gedwongen moet worden; hij omschreef hem als iemand die goed zelfstandig functioneert, maar sterk in de weerstand schiet wanneer er druk wordt opgelegd. Vader vroeg zich af of Tim daadwerkelijk verplicht was om naar school te gaan. Er is uitleg gegeven over de Leerplichtwet en de plicht om tot het 18e levensjaar onderwijs te volgen. Vader gaf aan dit te begrijpen en gaf aan dat hij het het belangrijkste vond dat het goed met Tim zou gaan.

Begin 2025 nam vader opnieuw contact op, het ging niet goed op school. Tim ervaart school als erg negatief. Hij wil graag naar de VEVA-opleiding (Defensie). Hier werd eerder de sporttest niet behaald vanwege een blessure aan zijn

voet. Vader vindt de situatie zorgelijk. Kort na dit contact kwam de eerst DUO-melding binnen. Er werd een verzuimgesprek gepland. Voorafgaand aan dit gesprek namen beide ouders opnieuw contact op. Ze voelen zich radeloos. Tijdens een gesprek op school had Tim kort daarvoor een afspraak kunnen maken waarbij hij de mogelijkheid kreeg zijn examens gespreid af te leggen: drie vakken in het lopende schooljaar en drie vakken op een later moment.
De ouders vermoeden dat er sprake is van ADHD, maar Tim weigert zich hiervoor te laten onderzoeken.
Tijdens het verzuimgesprek gaf Tim aan dat het goed met hem ging en dat hij met het nieuwe plan niet langer zou spijbelen of te laat zou komen. Hij gaf aan geen extra hulp nodig te hebben. Wel is het advies meegegeven om bij nieuwe problemen passende hulpverlening in te schakelen. Tim was open over zijn verzuim en gaf toe dat hij zich niet altijd ziekmeldde vanwege ziekte, maar soms om te spijbelen. De consequenties van aanhoudend verzuim zijn duidelijk met hem besproken.
Verder gaf Tim aan dat het goed gaat met zijn bijbaan en voetbal. Ouders herkennen het problematische gedrag, dit gedrag vertoont hij alleen op school. Buiten school functioneert Tim goed. Hij voelt zicht niet thuis op school en wil graag werken. Zijn ouders bevestigen dit.

Ondanks een officiële waarschuwing houdt Tim zich niet aan de afspraken en komt nauwelijks op school. In overleg met alle betrokkenen werd besloten dat Tim een stage zou gaan lopen en in het nieuwe schooljaar zou starten op de entree-opleiding (vier dagen werken, één dag school). Vader gaf aan dat dit aansluit bij Tims wens om via entree/BBL verder te gaan. Na de meivakantie startte Tim bij een bedrijf, waar hij gemiddeld 40 uur per week werkte. Er was een duidelijke positieve verandering zichtbaar: Tim toonde verantwoordelijkheid, betrokkenheid en was actief bezig met zijn toekomst.

Na de zomervakantie startte Tim op de entree-opleiding in Almelo. De stage verliep goed, maar de schooldag bleef problematisch; Tim was nauwelijks aanwezig en gaf aan deze dag niet nodig te vinden en het niveau te laag te vinden. Er werd een gesprek gepland op school in aanwezigheid van leerplicht, moeder en mentor. Dit gesprek verliep emotioneel, met name voor moeder, en richtte zich minder op schoolverzuim en meer op de impact van Tims gedrag op het gezin. Tim toonde weinig zichtbare emotie, maar gaf wel aan dat de emoties van zijn moeder, vader en broers hem raakten. Hij blokkeerde op een gegeven moment en het leek alsof er niks meer binnen kwam.

Afgesproken werd dat Tim structureel de ene schooldag per week zou volgen. Bij de eerste afwezigheid zou direct een DUO-melding volgen en zou verdere handhaving (Halt of proces-verbaal) worden ingezet. Dit gesprek is een laatste waarschuwing.

In een later contactmoment met school werd bevestigd dat Tim zich aan de afspraken houdt en daadwerkelijk naar school gaat. Hoewel dit vooraf niet werd verwacht, lijkt het gesprek — waarin de focus lag op de gevolgen van zijn gedrag voor anderen — voldoende indruk te hebben gemaakt om deze gedragsverandering voor elkaar te krijgen.

2.1 Verzuim in Twente

Toelichting op de cijfers

De verzuimcijfers komen uit de Twentse Onderwijs-Jeugdhulp monitor, opgesteld door Kennispunt Twente. Leerlingen kunnen in één schooljaar onder meerdere soorten verzuim geregistreerd worden. Het aantal meldingen ligt dus hoger dan het aantal jongeren.

De cijfers onder relatief verzuim zijn gestegen, zowel in Borne als in Hengelo. Twee soorten verzuim vallen op:

	Hengelo		Borne	
Verzuim naar soort	**2023/2024**	**2024/2025**	**2023/2024**	**2024/2025**
Absoluut verzuim	7	7	<5	<5
Relatief verzuim				
Aantal jongeren	453	616	105	136
Waarvan:				
• 16 uur of meer per 4 weken (18-)	222	303	65	75
• 16 uur of meer per 4 weken (18+)	28	21	7	<5
• Verzuim 18+ gedurende minimaal 4 aaneengesloten schoolweken	38	25	0	6
• Overig verzuim; minder dan 14 uur in 4 weken	176	302	21	60
• Luxe verzuim	21	14	0	0
Totaal aantal jongeren	**460**	**623**	**107**	**137**
% verzuim t.o.v. leer- en kwalificatieplichtigen	**4,30%**	**5,95%**	**2,90%**	**3,71%**

Bron: Twentse Onderwijs-Jeugdhulp monitor, opgesteld door Kennispunt Twente

Stijging van het officieel verzuim (16 uur of meer per 4 weken 18-).

Mogelijke verklaringen:

- Betere registratie en meldingsdiscipline
  Leerplichtambtenaren hebben bij de scholen gestuurd op het doen van officiële meldingen. Scholen melden verzuim hierdoor eerder en consequenter. Ook wordt de verzuimkaart beter gevolgd door scholen. Dit leidt tot een hogere zichtbaarheid van ve rzuim in de registratiesystemen, waardoor de cijfers stijgen zonder dat het daadwerkelijke gedrag altijd fors verandert. Dit zou een positieve ontwikkeling zijn.
- Psychische en sociale (multi)problematiek.
  Er is een toename van ernstige psychische problemen bij jongeren, zoals angst, depressie en motivatieproblemen. Deze problematiek beïnvloedt schoolgang en vergroot het risico op langdurig verzuim.
- Multiproblematiek in gezinnen.
  Bij een deel van de doelgroep spelen complexe gezinsproblemen, zoals armoede, schulden of instabiele thuissituaties. Dit maakt het voor jongeren moeilijk om regelmatig naar school te gaan.
- Verkeerde studiekeuze.
  Jongeren die moeite hebben met hun gekozen opleiding of overstappen naar een ander niveau (bijvoorbeeld van havo naar vmbo) ervaren soms demotivatie en verzuim.
- Landelijke trend: stijging van thuiszitters en relatief verzuim.
  Landelijk zien we een structurele stijging van relatief verzuim en thuiszitters sinds 2019. Dit hangt samen met bredere maatschappelijke factoren zoals prestatiedruk, mentale gezondheid en onvoldoende passend onderwijs.

Er wordt (nog) niet gemonitord op de aanleiding, wat is de reden dat een jongere binnen komt? Mogelijke aanleidingen zijn: spijbelen, te laat komen, (multi) problematiek, een combinatie van redenen, e.d. De aanleiding kan meer inzicht geven in de verklaring van de stijging, het is dan ook de wens om hier wel op te gaan monitoren zowel in Hengelo als in Borne.
Bovenstaande verklaringen zijn vrij algemeen. Dat komt omdat de problematiek in Borne en Hengelo niet anders is dan in de rest van de regio en Nederland.

Stijging van het overig verzuim (minder dan 14 uur in 4 weken)

Leerplichtambtenaren hebben scholen actief gestimuleerd om verzuim eerder te melden en tijdig een officiële DUO-melding te doen. Zo wordt voor deelname aan het spreekuur standaard een DUO-melding geregistreerd. Ook langdurig verzuim, zoals ziekte, wordt gemeld om de schoolaanwezigheid goed in beeld te brengen. Door deze verbeterde registratie is het verzuim beter zichtbaar, waardoor de cijfers voor 'overig verzuim' hoger uitvallen. Het aantal incidenten daarentegen is gedaald, precies zoals verwacht.

Optreden vanuit juridisch kader

Wanneer vanuit de maatschappelijke zorgtaak het schoolverzuim in vrijwillig kader niet wordt opgelost of bij jongeren de motivatie hiervoor ontbreekt dan kan de leerplichtambtenaar een andere rol vervullen. Zij heeft de mogelijkheid over te gaan tot handhaving en kan hiervoor handhavingsinstrumenten inzetten. Welk instrument wordt ingezet is afhankelijk van het soort verzuim, het aantal uren verzuim en de situatie. Een strafrechtelijk traject willen we zoveel mogelijk voorkomen.

Instrumenten die ingezet kunnen worden zijn:
- HALT-interventie: bij beginnend verzuim en verwijtbaarheid
- Proces-verbaal: bij aanhoudend verzuim en verwijtbaarheid

	Hengelo		Borne	
Verzuim naar soort	**2023 / 2024**	**2024 / 2025**	**2023 / 2024**	**2024 / 2025**
Proces-verbaal relatief verzuim	11	<5	<5	9
Proces-verbaal absoluut verzuim	0	<5	0	0
Proces-verbaal luxe verzuim	<5	<5	0	<5
Haltstraf	5	14	<5	<5
Totaal	20	22	<5	14

Bron; Eigen registratiesysteem Carel Gemeente Hengelo en Borne

Het aantal processen-verbaal fluctueert door de jaren heen, omdat het vaak langlopende casussen zijn die op een bepaald moment worden afgesloten. De Werkwijze Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) wordt altijd gevolgd door de leerplichtambtenaren. Gedurende het proces kan de inzet van strafrecht toch nodig zijn.

Preventie

Aantal incidenten schooljaar 2024/2025

	Hengelo		Borne	
	2023 / 2024	**2024 / 2025**	**2023 / 2024**	**2024 / 2025**
Aantal incidenten	390	287	91	83

Bron; Eigen registratiesysteem Carel Gemeente Hengelo en Borne

Incidenten zijn de contacten met school of ouders/verzorgers die niet in een melding gevangen kunnen worden. Dit kunnen bijvoorbeeld zorgen over een leerling zijn die school graag wil bespreken zonder dat er al een melding wordt gedaan. Het gaat vooral om preventief contact met leerplicht. Uiteindelijk is het een doel om zoveel mogelijk incidenten te vatten in een (officiële DUO-)verzuimmelding om een goed beeld te vormen van jongeren en jongeren preventief in beeld te hebben.
In het schooljaar 2024/2025 is het aantal incidenten gedaald. Dit was beoogd, omdat het doel is meer officieel verzuim te registreren.

Preventie

Leerplicht organiseert in samenwerking met het onderwijs preventieve verzuimspreekuren waarbij de leerplichtambtenaar preventief in gesprek gaat met leerlingen wanneer er sprake is van beginnende schoolafwezigheid. Daarnaast wordt er voorlichting gegeven aan ouders op scholen, dit gebeurt ook op de opvanglocaties voor vluchtelingen. Een preventieve aanpak van schoolafwezigheid op school start bij aandacht en waardering voor schoolaanwezigheid.

Schoolaanwezigheid

Leerplicht is vooral gericht op het herstellen van de schoolgang. Vaak spelen er allerlei problemen waardoor naar school gaan niet lukt. Bijvoorbeeld wanneer kinderen opgroeien in een moeilijke thuissituatie of wanneer er sprake is van mentale problematiek bij jongeren. We kijken dan vooral wat er nodig is om die problemen weg te nemen en een jongere te helpen om de schoolgang te verbeteren.

Handhaven kan soms helpen om een situatie te doorbreken. Maar passende hulp bieden is beter. In Twente hebben we geïnvesteerd in de aanpak "van verzuim naar schoolaanwezigheid".

Een leerling die passend onderwijs volgt, krijgt de kans om zich optimaal te ontwikkelen en zich voor te bereiden op zijn toekomst. In Twente streven we daarom voor alle leerlingen naar zoveel mogelijk deelname aan het onderwijs. Daarom is de focus verlegd van schoolverzuim naar schoolaanwezigheid. Dit is gedaan op basis van de regionale visie schoolaanwezigheid. Bij schoolaanwezigheid gaat het over de onderwijsdeelname en daarmee onderwijstijd van alle leerlingen. Door het monitoren van de onderwijstijd op het niveau van de school, de klas én de leerling maken we zichtbaar waar extra steun nodig is. Het doel: alle leerlingen optimaal laten profiteren van het onderwijs dat we in Twente bieden. Voor meer informatie zie de Schoolaanwezigheidskaart (twentsebelofte.nl)

Dit schooljaar is de schoolaanwezigheidskaart op alle VO-scholen goed geïmplementeerd. Binnen het basisonderwijs wordt onderzocht hoe zij aangehaakt kunnen worden bij de schoolaanwezigheidsaanpak.

Samenwerking Leerplicht - Doorstroompunt - ROC van Twente

Leerplicht, Doorstroompunt en het ROC van Twente hebben in schooljaar 2024-2025 de samenwerking voortgezet om van elkaars expertise gebruik te maken en jongeren beter te kunnen bedienen. De meeste meldingen van schoolafwezigheid komen vanuit het MBO. Doorstroompunt zit (een aantal dagdelen) fysiek op locatie van het onderwijs.
Er is structureel overleg met de manager van het loopbaancentrum en collega's van omliggende gemeenten om af te stemmen en waar nodig bij te sturen of nieuwe afspraken te maken. Dit overleg is eens per kwartaal.

Hierdoor zijn de lijntjes tussen partijen korter, kunnen meer contactmomenten met jongeren plaats vinden en zijn per opleiding vaste aanspreekpunten.

Thuiszitters

Een thuiszitter volgens de landelijke definitie is: "Een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan vier weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht resp. vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs". De thuiszitter is de verzamelterm voor langdurig relatief verzuim langer dan vier weken en voor absoluut verzuimers.

Wettelijk registreert leerplicht alleen ongeoorloofd verzuim, zoals spijbelen of luxeverzuim. Geoorloofd verzuim, bijvoorbeeld door ziekte of verlof, wordt door scholen vastgelegd en valt buiten de meldplicht richting leerplicht. Bij langdurige afwezigheid, zoals bij thuiszitters, is leerplicht vaak wel betrokken, bijvoorbeeld wanneer advies wordt gevraagd. Met de invoering van de schoolaanwezigheidskaart en de wetswijziging Terugdringen Schoolverzuim komt geoorloofd verzuim beter in beeld. Deze ontwikkeling maakt het mogelijk om zowel ongeoorloofd als geoorloofd verzuim structureel te monitoren en sneller passende maatregelen te nemen. Het doel is om langdurige afwezigheid terug te dringen en de samenwerking tussen scholen, samenwerkingsverbanden en gemeenten verder te versterken.

Landelijke Ontwikkelingen thuiszitters

Spijbelen en een paar dagen afwezig zijn door ziekte kunnen al een voorbode zijn dat een kind helemaal gaat uitvallen. Met het wetsvoorstel 'Terugdringen verzuim' wil het Rijk dat scholen voortaan de totale aan- en afwezigheid van hun leerlingen bijhouden. Nu hoeven scholen dat niet te doen als kinderen om een geldige reden afwezig zijn, zoals bij ziekte. Er komt digitaal afstandsonderwijs voor leerlingen die het niet lukt om naar school te komen en om te voorkomen dat zij uitvallen.

Zo kunnen ze digitaal aanhaken bij lessen van hun eigen school of krijgen ze gedigitaliseerde lessen van andere scholen. Op deze manier blijven leerlingen betrokken bij school en wordt de overstap van thuis naar het klaslokaal kleiner.

Het wetsvoorstel terugdringen verzuim komt voort uit de ambitie van de regering om toe te werken naar nul onnodige thuiszitters. Het voorstel heeft als doel om het verzuim beter in beeld te krijgen, te voorkomen en terug te dringen. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel het aantal vrijstellingen op psychische of lichamelijke gronden terug te dringen ter bevordering van de onderwijs- en ontwikkelmogelijkheden van kinderen. Het wetsvoorstel terugdringen verzuim implementeert daarom vijf maatregelen:

1. Aanscherping van het verzuimbeleid op scholen;
2. Het registreren van alle soorten verzuim in categorieën;
3. Tijdig betrekken van de leerplichtambtenaar bij zorgelijk verzuim;
4. Verbeteren van het regionaal en landelijk zicht op verzuim;
5. Aanscherping van de procedure vrijstelling 5 onderdeel;
   a Vrijstelling op basis van lichamelijke of psychische gronden.

Het wetsvoorstel is in behandeling. De internetconsultatie heeft plaatsgevonden en in januari 2024 is het advies door de Raad van State uitgebracht. Op 26 november 2024 is het wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. De volgende stap is behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer.
(Bron: Rijksoverheid)

Thuiszitters regio Twente

Het project Thuiszitters regio Twente is geïnitieerd door de Twentse Belofte als onderdeel van de ontwikkeltafel onderwijs- zorg. Het project wordt breed gedragen door de samenwerkingsverbanden (SWV) 23-01 (Twente Noord) en 23-02 (Twente Oost), de 14 Twentse gemeenten en ketenpartners. Het project heeft vier opbrengsten;

- de regionale visie schoolaanwezigheid
- de Thuiszitterstafel
- de inventarisatie van het aanbod in Twente voor jongeren met schoolverzuim en
- de proeftuin schoolaanwezigheid.

Bij leerlingen die ingebracht worden in de Thuiszitterstafel kan sprake zijn van zowel geoorloofde als ongeoorloofde schoolafwezigheid. Alle soorten afwezigheid betekenen verlies in lestijd. Bij de thuiszitterstafel sluiten professionals van verschillende disciplines aan zoals Jeugd en Gezin en de schoolarts. Gezamenlijk brengen zij een advies uit, waarna één van de professionals de regie neemt. In 2024-2025 zijn er regionaal 11 leerlingen aangemeld voor de Thuiszitterstafel. De opbrengst hiervan is wisselend, er zijn goede adviezen gegeven tot tevredenheid van inbrengers en ouders. Het is met name van belang dat een thuiszitter weer wordt geactiveerd. Een aantal 17-jarigen zijn doorgeleid naar het Doorstroompunt.
De Thuiszitterstafel moet worden geëvalueerd in 2026.

2.2 Verlof en vrijstelling

Verlof

Leerplicht heeft de bevoegdheid om in uitzonderlijke situaties verlof te verlenen buiten de reguliere vakanties om. Verlofaanvragen van minder dan 10 schooldagen, bedoeld voor de leerling waarvan één van de ouders vanwege de aard van hun specifieke beroep niet in staat zijn om in de reguliere vakantieweken vakantie op te nemen, worden door de directeur van de school in behandeling genomen. Langer op vakantie gaan buiten de schoolvakanties mag niet van de wet. Daarnaast kan de directeur verlof verlenen wanneer sprake is van een bijzondere gebeurtenis zoals een huwelijk.
De leerplichtambtenaar is hier niet bij betrokken.

Vrijstelling van de inschrijvingsplicht

De meeste ouders willen het liefst dat hun kind 'gewoon' naar school kan. Scholen en samenwerkingsverbanden spannen zich in om ieder kind een passende onderwijsplek te geven, met extra zorg en ondersteuning als dat nodig is. Maar naar school gaan, is niet voor elk kind vanzelfsprekend. Soms is er (nog) geen mogelijkheid om deel te nemen aan het onderwijs. Dan kan het nodig zijn om een vrijstelling van inschrijving aan te vragen van de leerplicht (artikel 5 onder a van de Leerplichtwet). Een onafhankelijke arts beoordeelt de situatie en brengt een sociaal medisch advies uit. Blijkt hieruit dat onderwijs niet haalbaar is, dan formaliseert de leerplichtambtenaar de vrijstelling. De arts is hierbij in contact met leerling en ouders, behandelaars en met de samenwerkingsverbanden. Daarnaast kunnen ouders vrijstelling van de inschrijvingsplicht aanvragen wanneer zij bedenkingen hebben tegen de richting van alle binnen de redelijke afstand van de woning gelegen scholen (art. 5b) of wegens schoolbezoek in het buitenland (art. 5c).

Op basis van artikel 15 kan vrijstelling verleend worden als de jongere ander onderwijs volgt. Een jongere vanaf 16 jaar kan worden vrijgesteld voor de kwalificatieplicht als op grond van bijzondere omstandigheden op andere wijze voldoende onderwijs wordt genoten. Bijvoorbeeld scholing door een werkgever of scholing bij een opleidingscentrum (niet zijnde een school volgens de leerplichtwet).

Aantal verleende vrijstellingen

	Hengelo		Borne	
School-vrijstelling	**2023 / 2024**	**2024 / 2025**	**2023 / 2024**	**2024 / 2025**
Vrijstelling art. 5a	15	21	<5	<5
Vrijstelling art. 5b	10	21	0	<5
Vrijstelling art. 5c	<5	6	0	<5
Artikel 15	<5	0	<5	<5
Totaal	30	48	5	7

Bron; Eigen registratiesysteem Carel Gemeente Hengelo en Borne

De cijfers bij de vrijstelling 5 onder a kunnen verschillen per jaar, omdat er het ene jaar meer kinderen worden geboren met een (lichamelijke) beperking dan in het andere jaar.

In Hengelo is een stijging waarneembaar bij het aantal vrijstellingen 5 onder b. verklaring hiervoor is de wijze van registratie. De meeste vrijstellingen zijn allemaal verlengingen.

Ontwikkelingen artikel 5 onder b

De afgelopen jaren is er veel beweging ontstaan rond artikel 5 onder b van de Leerplichtwet, dat ouders de mogelijkheid biedt om hun kind vrij te stellen van de leerplicht wanneer zij overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van alle scholen binnen redelijke afstand van hun woning. Een belangrijke ontwikkeling is het besluit van het Openbaar Ministerie om geen nieuwe strafzaken meer te starten tegen ouders die zich op deze vrijstellingsgrond beroepen. Het OM heeft geconcludeerd dat strafrechtelijke vervolging in deze gevallen weinig effectief is en leidt tot uiteenlopende uitkomsten in verschillende regio's. Lopende zaken zijn om die reden eveneens stopgezet.

Dit besluit heeft directe gevolgen voor de dagelijkse praktijk van leerplichtambtenaren en gemeenten. Zij ervaren meer onzekerheid over hun handhavingsmogelijkheden en signaleren dat het aantal beroepen op artikel 5 onder b mogelijk toeneemt. Tegelijkertijd groeit de zorg dat kinderen met een vrijstelling minder goed in beeld blijven en dat onvoldoende wordt geborgd dat zij daadwerkelijk onderwijs krijgen, bijvoorbeeld via thuisonderwijs of andere alternatieven.

Om die reden zijn door organisaties zoals Ingrado handreikingen ontwikkeld die leerplichtprofessionals moeten ondersteunen bij de beoordeling van beroepen op richtingsbezwaren. Deze handreikingen verduidelijken de wettelijke voorwaarden en proberen meer uniformiteit te brengen in de uitvoering, nu het strafrecht als instrument grotendeels is weggevallen.

Parallel hieraan loopt een politieke discussie over de toekomst van artikel 5 onder b. In de Tweede Kamer zijn moties aangenomen en voorstellen gedaan die erop neerkomen dat deze vrijstellingsgrond mogelijk wordt beperkt of zelfs afgeschaft. Daarbij staat de vraag centraal hoe de vrijheid van onderwijs en de vrijheid van levensovertuiging zich verhouden tot het recht van het kind op onderwijs en overheidsverantwoordelijkheid om dat recht te waarborgen. Het kabinet onderzoekt momenteel hoe hiermee verder moet worden omgegaan.

Tot slot heeft de staatssecretaris van Onderwijs in recente Kamerbrieven erkend dat het OM-besluit en de bestaande wettelijke regeling zorgen oproepen. Het ministerie werkt aan oplossingen om te voorkomen dat kinderen langdurig buiten het onderwijs vallen, in afwachting van eventuele wetswijzigingen. Daarmee bevindt artikel 5 onder b zich duidelijk in een overgangsfase, waarin de juridische status nog bestaat, maar de uitvoering en toekomst ervan onderwerp zijn van heroverweging.

2.3 Regionale en landelijke ontwikkelingen

Landelijke ontwikkeling: van leerplicht naar leerrecht?

In de afgelopen jaren is een duidelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de uitvoering van de leerplicht minder nadrukkelijk binnen het strafrecht wordt gepositioneerd. Steeds meer wordt erkend dat schoolverzuim en thuiszitten vaak het gevolg zijn van onderliggende problemen op het gebied van passend onderwijs, zorg of gezinssituatie, en dat strafrechtelijke vervolging in deze gevallen beperkt bijdraagt aan structurele oplossingen. Deze ontwikkeling wordt onderstreept door het besluit van het Openbaar Ministerie om in specifieke leerplichtdossiers, waaronder vrijstellingen op grond van artikel 5 onder b van de Leerplichtwet, geen nieuwe strafzaken meer te starten. In plaats daarvan verschuift de nadruk naar een bestuursrechtelijke en ondersteunende aanpak, waarin vroegsignalering, maatwerk en samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en gemeenten centraal staan. Strafrechtelijke handhaving blijft formeel mogelijk, maar wordt steeds meer gezien als ultimum remedium, waarbij het belang van het kind en het recht op onderwijs leidend zijn.

Passend onderwijs

In de Kamerbrief van 24 april 2025 informeert staatssecretaris Mariëlle Paul de Tweede Kamer over de voortgang in de verbeteraanpak van passend onderwijs. Deze brief beschrijft niet alleen de stand van zaken in het passend onderwijs zelf, maar koppelt dit expliciet aan thema's die ook voor de leerplichtpraktijk van belang zijn, zoals schoolverzuim, langdurig verzuim, terugleiding naar school en vrijstellingen.

De brief begint met de centrale doelstelling dat ieder kind in Nederland recht heeft op goed en passend onderwijs, en dat de overheid moet zorgen voor voldoende ondersteuning zodat leerlingen kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs of een passende plaats krijgen binnen het onderwijssysteem. Passend onderwijs en leerplicht hangen hierbij nauw samen omdat ouders verplicht zijn hun kinderen in te schrijven op een school en ervoor te zorgen dat zij de lessen volgen.

Specifiek voor de leerplichtpraktijk is in de brief aandacht voor schoolverzuim en vrijstellingen. De staatssecretaris benadrukt dat de verzuimcijfers en het aantal vrijstellingen worden gezien als indicatoren voor de effectiviteit van passend onderwijs. Volgens de gegevens over het schooljaar 2023–2024 blijft verzuim op een hoog niveau, maar de stijging van langdurig verzuim zwakt af vergeleken met eerdere jaren. Daarbij blijkt dat in datzelfde schooljaar meer leerlingen die langdurig verzuimden, zijn teruggeleid naar school dan voorheen. Dit duidt erop dat de combinatie van passende ondersteuning en actieve leerplichtacties effect kan hebben bij het terugdringen van langdurig verzuim.

De brief benadrukt verder dat het belangrijk is om de samenwerking tussen scholen, samenwerkingsverbanden, jeugdhulp en leerplichtinstanties te versterken. Deze partijen moeten gezamenlijk zorgen dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften tijdig hulp krijgen, waardoor langdurig verzuim wordt voorkomen en de terugkeer naar school wordt bevorderd. In de besluitvorming rond passend onderwijs wordt daardoor expliciet erkend dat een goede aansluiting met de leerplichtpraktijk noodzakelijk is om te voorkomen dat kinderen uit beeld raken.

Daarnaast benoemt de Kamerbrief dat in het kader van de verbeteraanpak praktische stappen zijn gezet, zoals de inrichting van ouder- en jeugdsteunpunten door samenwerkingsverbanden en de invoering van hoorrecht voor leerlingen, wat ouders (en leerlingen) meer zeggenschap geeft over hun ondersteuningsarrangementen. Hoewel deze maatregelen primair betrekking hebben op passend onderwijs, hebben ze implicaties voor de leerplichtpraktijk doordat ze bijdragen aan betere afstemming en betrokkenheid bij de ondersteuning van leerlingen met risico op verzuim.

Inclusief onderwijs

Inclusief onderwijs is een onderdeel van passend onderwijs. Het ministerie van OCW streeft naar inclusiever onderwijs vanaf 2035. Waarbij alle kinderen en jongeren recht hebben op onderwijs, als essentiële stap naar volwaardige en gelijkwaardige deelname aan de samenleving. De overheid heeft beschreven wat inclusief onderwijs is en hoe de inclusieve leeromgeving eruitziet, dat zullen wij hieronder samenvatten.

Binnen inclusief primair en voortgezet onderwijs zijn alle kinderen en jongeren welkom op een school dicht bij huis. Wie je ook bent en wat je talenten ook zijn. Iedereen telt mee, doet mee en is gelijkwaardig. Er wordt samen en van elkaar geleerd. Zo leren kinderen en jongeren dat iedereen verschillend is en dat ook te respecteren. Bij inclusief onderwijs krijgen kinderen en jongeren met dezelfde talenten gelijke kansen. Ze kunnen het profiel en de vakken kiezen die ze willen. Zo kan iedereen een baan vinden die bij hem of haar past. Inclusief onderwijs heeft een positief effect op het leren van alle kinderen en jongeren. Het legt de basis voor een inclusievere samenleving. Een inclusieve school heeft drie kenmerken.

1. Iedereen is welkom, ontwikkelt zich en hoort erbij
a. Ieder kind en iedere jongere kan naar dezelfde scholen en schoolsoorten als de kinderen en jongeren uit de buurt
b. Ieder kind en iedere jongere wordt gewaardeerd en gezien.
c. Het schoolgebouw en de leermiddelen zijn toegankelijk voor kinderen, jongeren, ouders en het schoolteam.

2. Er is een goede ondersteuning voor iedereen
a. Het schoolteam bestaat uit leraren, onderwijsondersteunend personeel, jeugdhulp en zo nodig zorgpersoneel.
b. Het schoolteam zorgt voor goede ondersteuning voor alle leraren en alle kinderen en jongeren.
c. Kinderen, jongeren en hun ouders denken vanuit hun eigen ervaring mee over de ondersteuning.

3. Alle kinderen en jongeren leren en doen mee
a. Ieder kind en iedere jongere leert op zijn of haar eigen niveau en op een manier die bij hem op haar past.
b. Ieder kind en iedere jongere leert samen met en van de klasgenoten. Zo kan iedereen zich zo goed mogelijk ontwikkelen.

De ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) kijken welke aanpassingen in het onderwijs en zorgsysteem nodig

zijn om inclusief onderwijs te realiseren. Onderdeel hiervan is het aanpassen van de wet -en regelgeving, toezicht en financiering waar nodig. Dit doet het ministerie in samenwerking met het onderwijs en zorgveld en ouders en jongeren uit het regulier en gespecialiseerd onderwijs. Ook de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd worden hierbij betrokken. (Bron: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inclusief-onderwijs)

In de Lokaal Educatieve Agenda van de gemeente Hengelo is inclusiever onderwijs ook als thema opgenomen.

Wet van school naar duurzaam werk

Vanaf januari 2026 is de wet van school naar duurzaam werk van kracht. Het doel van de wet is om kansengelijkheid onder jongeren te vergroten door betere begeleiding mogelijk te maken bij de overgang van school naar werk en bij het behouden van werk. Het onderwijs, Doorstroompunt en de afdeling Werk op grond van de Participatiewet zijn hier bij betrokken. Leerplicht wordt veelal preventief ingezet om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.

Nieuwkomersonderwijs

Vanaf oktober 2023 is de wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs in werking getreden. Nieuwkomers hebben net als alle andere kinderen en jongeren recht op onderwijs. Door middel van nieuwkomersvoorzieningen wordt leerlingen een plek geboden als ze te lang op onderwijs wachten. Ook nieuwkomers in de leerplichtige leeftijd zijn, net als hun Nederlandse leeftijdgenootjes, leerplichtig. In Hengelo wordt hier invulling aan gegeven door het bieden van onderwijs op de school de Horizon. Dit is een school voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar. Kinderen die uit het buitenland komen en de Nederlandse taal nog onvoldoende beheersen zijn daar welkom.
Hier ligt ook een taak en een tol voor de leerplichtambtenaren als er sprake is van verzuim.

In schooljaar 2025-2026 wordt bezien of regionaal meer samen opgetrokken kan worden in leerplicht voor nieuwkomers.

Nationaal Programma Onderwijs

Het ministerie van OC&W heeft tot juli 2025 extra middelen beschikbaar (Nationaal Programma Onderwijs [NPO] gelden) gesteld om huidige generatie leerlingen en studenten alle kansen te geven op volwaardig onderwijs en een goede toekomst. Het Nationaal Programma Onderwijs is tijdens de coronacrisis in het leven geroepen. Het programma was een meerjarig plan en gericht op herstel én ontwikkeling van het onderwijs, op het inhalen én compenseren van vertraging, en op het ondersteunen van iedereen in het onderwijs die het moeilijk heeft.

In Hengelo en Borne zijn de middelen met name ingezet op extra jongerenwerkers in het voortgezet onderwijs, schoolmaatschappelijk werkers, op onderwijszorg en op cultuureducatie voor peuters. In Borne zijn de middelen ook ingezet op voorschoolse activiteiten. Er is extra geld voor vve ingezet op deskundigheidsbevordering bewegingsonderwijs bij de kinderopvang. Zo wordt bijgedragen aan motorische ontwikkeling.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
gemeente@hengelo.nl

hengelo.nl

Gemeente Hengelo